

SECCIÓ DE SENDERS

AE TALAIA

SENDER DEL MEDITERRANI GR-92

20a Etapa : BAIXADOR DE VALLVIDRERA – SANTA CREU D'OLORDA
CASTELL CIURÓ – MOLINS DE REI – SANT VICENÇ DELS HORTS

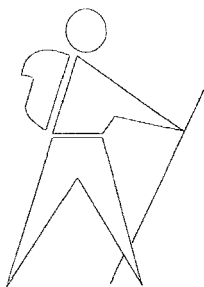
5 de juny de 2005

HORARI PREVIST

Sortida de la Plaça de l'Estació de Vilanova i la Geltrú.	6:30	h
Àrea de Bellaterra. Esmorzar.	7:30	h
Sortida cap al Baixador de Vallvidrera	8:00	h
Baixador de Vallvidrera. Inici de l'excursió.	8,15	h
Turons de Can Pasqual. Reagrupament.	9:00	h
	9:15	h
Santa Creu d'Olorda. Reagrupament.	9:55	h
	10:05	h
Castell Ciuró. Reagrupament	10:40	h
	10:50	h
Molins de Rei. Reagrupament.	11:20	h
	11:30	h
Sant Vicenç dels Horts. Final de l'etapa..	12:10	h
Sortida cap a Vilanova.	12:20	h
Vilanova i la Geltrú.	13	h

Notes.-

- ** Esmorzarem a l'àrea de Bellaterra. En arribar a Sant Vicenç dels Horts l'autocar ens tornarà a Vilanova.
- ** Tingueu en compte que l'organització sempre **pot modificar aquesta previsió** d'horari en funció de com es vagi desenvolupant l'etapa (Condicions meteorològiques, retards o avançaments imprevistos, etc).
- ** Si us plau, sigueu puntuals, respecte els reagrupaments i **vigileu que hi sigui tothom.**
- ** Intenteu seguir els horaris previstos, és a dir, **no correu ni aneu massa LENTS !!**
- ** **Atenció:** La Secció de Senders disposa d'un telèfon mòbil (680102567). Per a qualsevol comunicació amb la Secció el dissabte abans de l'excursió o el mateix diumenge **utilitzeu només** aquest telèfon. (Els dissabtes de 14h a 16h i el diumenge a partir de mitja hora abans de l'hora prevista per a la sortida).

SECCIÓ DE SENDERS

AE TALAIA

SENDER DEL MEDITERRANI GR-92

20a Etapa : BAIXADOR DE VALLVIDRERA – SANTA CREU D'OLORDA
CASTELL CIURÓ – MOLINS DE REI – SANT VICENÇS DELS HORTS

5 de juny de 2005

DESCRIPCIÓ DE L'ETAPA

Es tracta d'un atractiu i curt itinerari a cavall entre les comarques del Barcelonès, el Vallès i el Baix Llobregat. La vegetació és sempre ufanosa i el paisatge és muntanyenc, malgrat la proximitat a centres importants de població.

Horari Parcial	Horari Total	Distància (km)
0:00	0:00	0,000

Baixador de Vallvidrera dels Ferrocarrils de la Generalitat (230 m).- Després de passar per un portal es baixen unes escales i es creua la carretera de Vallvidrera a Sant Cugat.

Un cop a l'altre costat es pren davant mateix el carrer Torrent del Rovelló, tot deixant a l'esquerra el restaurant Parador de Muntanya i aviat es pren a la dreta el carrer Sagrada Família en direcció a la residència del mateix nom.

Hi ha, però, una altra possibilitat que escurça uns 5 minuts la pujada fins al collet de Can Sauró. Es tracta de seguir les escales que hi ha al costat de l'esmentat restaurant. On les escales es divideixen es prenen les de la dreta i quan s'acaben cal prendre el "Camí del Mas Sauró" que està cimentat.

0:04	0:04	0,235
------	------	-------

Trencall.- Es deixa la pista i es pren una drecera a l'esquerra coincidint amb el Camí de Sant Jaume. Aviat la drecera torna a desembocar en la pista principal, que cal seguir cap a l'esquerra.

0:14	0:18	1,065
------	------	-------

Bifurcació.- S'ajunta una pista per la dreta. Es planeja.

0:03	0:21	1,262
------	------	-------

Collet de Can Sauró (400 m).- Cruïlla de pistes i camins. S'agafa la pista de la dreta en pujada, coincidint amb el GR-96. La pista es convertirà posteriorment en camí.

0:07 0:28 1,685

Bifurcació.- Es segueix per la dreta en pujada, ja que per l'esquerra es tornaria a baixar. Passats uns metres cal prendre a l'esquerra.

0:03 0:31 1,766

Bifurcació.- S'arriba a una pista, i es va a l'esquerra. El GR-96 se separa del GR-92 per un camí que segueix de front.

0:06 0:37 2,071

Bifurcació.- El camí de Sant Jaume se'n va per la pista de la dreta. El GR-92 va per la de l'esquerra, passant per sota d'una línia elèctrica.

0:04 0:41 2,355

Clariana i final de la pista.- Es continua per un sender al davant que puja i s'endinsa al bosc. Es segueix per la carena.

0:03 0:44 2,490

Turons de Can Pasqual (470 m).- Gaudeixen d'una posició privilegiada, si bé per veure la vista cal desplaçar-se una mica cap als costats degut a que la carena és molt ampla. Es segueix una pista erosionada que baixa. Per l'esquerra s'ajunta una pista. Atenció, si es va en sentit contrari.

0:04 0:48 2,761

Can Masdemont.- Casa en runes. Es va a la dreta pista avall.

0:02 0:50 2,869

Bifurcació.- Es va a sortir a una pista en més bon estat, que cal seguir a l'esquerra.

0:04 0:54 3,170

Carretera BV-1468 (Sarrià a Molins de Rei).- Cal seguir-la a la dreta. Es passa per davant de Mas Pins que és un equipament del Parc de Collserola.

0:06 1:00 3,607

Bifurcació.- Es deixa la carretera i es pren una pista a la dreta que va seguint per sota de la carretera.

0:04 1:04 3,916

Creuament.- Es creua una pista que baixa de la carretera. Se segueix enfront un camí embrossat que va a sortir a la carretera més endavant. Llavors cal prendre la carretera uns 50 m a la dreta.

0:05 1:09 4,196

Clariana.- A la dreta de la carretera. Es deixa la carretera i es pren un camí a la dreta de la mateixa.

0:03 1:12 4,378

Cruïlla.- Per la dreta, acaba l'itinerari de la Riera de Vallvidrera-Tres Serres, amb l'opció d'anar a Molins de Rei o Vallvidrera. El GR-92 continua planejant per l'esquerra del Turó de Can Serra.

0:10 1:22 4,922

Entroncament.- S'arriba al costat d'un gran transformador elèctric i després a una pista molt a prop de la carretera, que es travessa. Si es va en sentit contrari el transformador serveix de referència.

0:03 1:25 5,145

Santa Creu d'Olorda (380 m).- A l'esquerra queda la zona de picnic, es passa pel davant de l'ermita i es pren en direcció oest la pista de Castell Ciuró, ampla i al principi asfaltada que revolta per la dreta el Puig d'Olorda.

A l'esquerra es deixa la "Pedrera dels Ocells", constituïda pel sot d'una antiga mina i pedrera de llicorella i que ha estat recuperada com a indret per a identificació dels ocells de la zona. Tot seguint per la pista es deixa una pista a la dreta i diversos corriols a l'esquerra.

0:06 1:31 5,613

Bifurcació.- A la dreta es veu el restaurant La Masia. Es segueix per la pista principal tot deixant diferents trencalls menors.

0:13 1:44 6,542

Can Ribes.- Queda a la dreta. Es deixa la pista de Can Farrés a l'esquerra. Més avall es deixen tres pistes a la dreta en una mateixa cruïlla. També més avall es deixa a l'esquerra una torre de conducció elèctrica.

0:02 1:46 6,653

Cruïlla.- Es deixa una pista a l'esquerra que va a Can Bofill i dues més a la dreta. Es va per la del mig tot passant pel costat d'una casa que queda a la dreta.

0:08 1:54 7,288

Bifurcació.- Pista a l'esquerra que es deixa. Es segueix baixant.

0:07 2:01 7,881

Castell Ciuró (120 m).- Dalt d'un turó hi ha les runes del que fou alterós castell, amb una posició privilegiada sobre la comarca del Baix Llobregat. L'esplanada que té als seus peus ha estat condicionada com àrea de lleure. Des de l'entrada d'aquesta esplanada es pren la pista de la dreta. Es deixen pistes menors a ambdós costats.

0:03 2:04 8,119

Transformador d'electricitat.- Queda a l'esquerra. La pista esdevé carretera asfaltada. Es deixen unes cases a la dreta.

0:02 2:06 8,304

Cruïlla de carrers.- A l'entrada a Molins de Rei. Se segueix pel d'enfront anomenat Camí de Santa Creu d'Olorda. En la cruïlla amb el carrer 11 de Setembre es pren l'esmentat carrer cap a la dreta i al seu final, el carrer Jacint Verdaguer cap a l'esquerra.

0:13 2:19 9,192

Molins de Rei (37 m).- Plaça dels Països Catalans. El GR-92 continua pel carrer Jacint Verdaguer. Al final d'aquest carrer es continua recte pel túnel sota l'autopista i després es creua la carretera C-1413.

Un cop a l'altre costat es pren enfront una pista en la mateixa direcció. La pista aviat gira a l'esquerra tot seguint la riba esquerra del riu Llobregat.

0:21 2:40 10,767

Riu Llobregat (15 m).- Es travessa tot seguint el pont de la carretera N-340; cal fer-ho pel costat nord. Per això, abans de passar-hi per sota cal prendre a l'esquerra el caminet que hi puja.

0:07 2:47 11,317

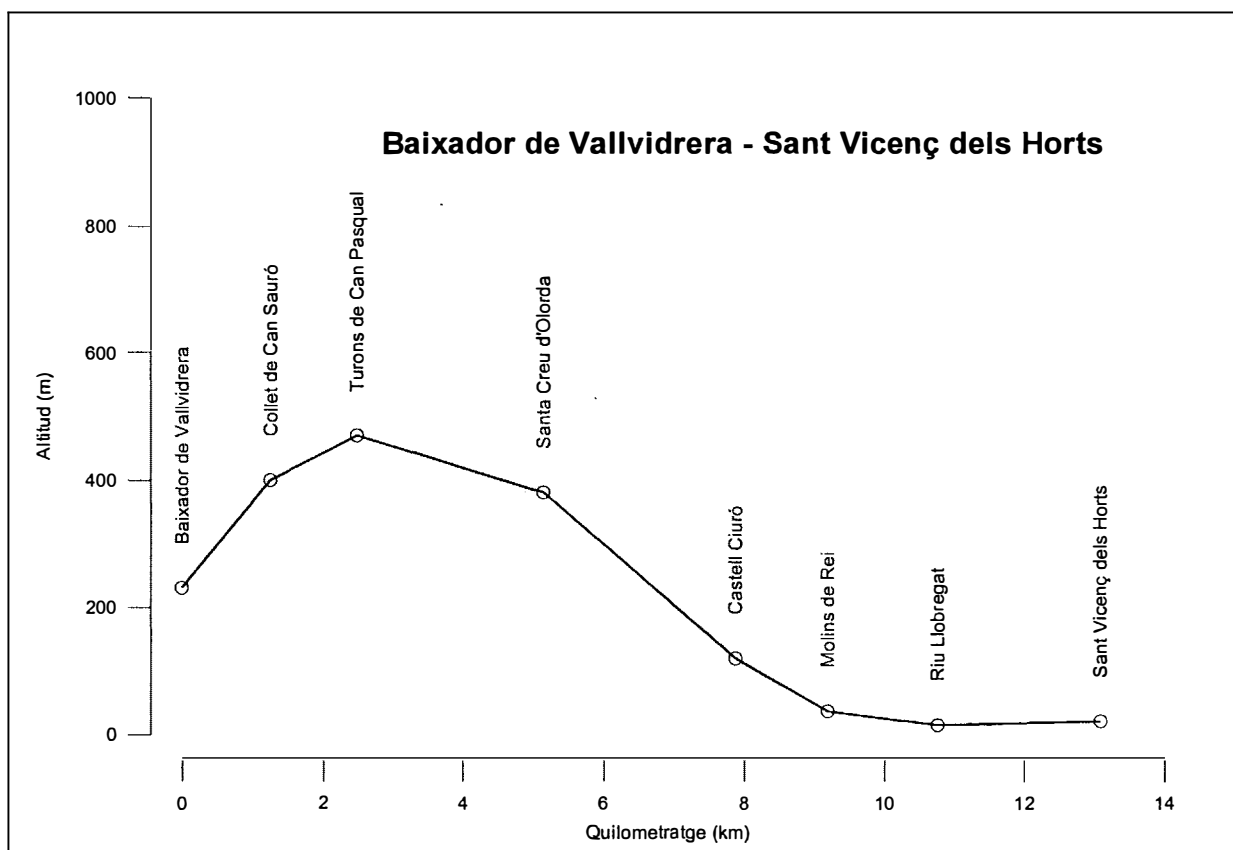
Pas elevat per a vianants.- Es pren per a passar al costat sud de la carretera. Es continua pel vial pel qual els cotxes surten de Sant Vicenç del Horts en direcció a l'anterior pont, i posteriorment s'enllaça amb la carretera BV-2002.

0:06 2:53 11,715

Riera de Cervelló.- Es travessa per un pont, es pot fer tot seguint la carretera o bé per un corriol a l'esquerra que baixa; seguidament s'entra a Sant Vicenç del Horts. En arribar a la propera església de Sant Josep, cal deixar la carretera, i per la dreta de l'esmentada església, prendre el carrer Jacint Verdaguer que cal seguir íntegrament.

0:17 3:10 13,090

Sant Vicenç dels Horts (22 m). Plaça de la Vila.

SANTA CREU D'OLORDA

Santa Creu d'Olorda va ser municipi independent fins al 1916, any en què es va dividir entre Molins de Rei, Sant Feliu de Llobregat i Sarrià. Més tard, l'any 1921, fou annexionat a Barcelona juntament amb Sarrià.

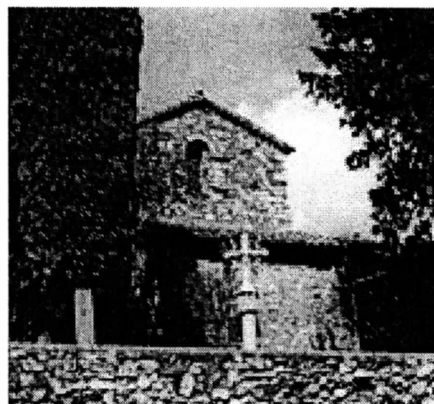
És un paratge de fàcil accés i, alhora, un mirador amb unes vistes privilegiades. Des del Puig d'Olorda, de 435 metres d'alçada, es pot veure el delta del Llobregat. Però el que realment caracteritza aquest indret és la gran quantitat de masies i fonts que hi trobem enmig d'una vegetació i una fauna generoses integrades dins del parc de Collserola.

L'antic terme de Santa Creu d'Olorda s'ha caracteritzat per haver tingut més importància com a parròquia, probablement a causa de l'emplaçament de la Torre de Santa Margarida, al peu del Puig d'Olorda. Actualment continua sent parròquia, encara que amb una demarcació més petita, i és administrada pel rector de Sant Bartomeu de la Quadra (Molins de Rei).

Pel que fa al model de poblament, va ser força dispers i eminentment rural al llarg de tota l'edat mitjana i també durant l'època moderna. Quan l'any 1916 es va produir la disgregació del municipi, es reuní una comissió per repartir les seves terres. Al municipi sarrianenc li correspongué un territori de 2,21 km² i 313 habitants, i també una sèrie de documents i de béns immobles.

Encara que no hi ha prou informació per assegurar-ho, tot fa pensar que els elements pre-romànics de l'església de la Santa Creu d'Olorda, centrats en l'absis, daten de la fi del primer mil·lenni. Aquesta tesi la corroboren documents conservats dels anys 1032 i 1066.

De l'absis primigeni (S.VIII-IX) parteix, potser, tota la evolució arquitectònica: el creuer elevat d'estil carolingi (S.IX-X), el campanar d'espadanya (S.XIV), reformat a partir del 1619, la porta renaixentista actual (S.XVI), la rectoria i les diverses dependències modificades al llarg del temps.

Tot això va ser cremat l'any 1936 i posteriorment restaurat pel grup excursionista Els Blaus de Sarrià.

MOLINS DE REI

Molins de Rei està situada dins la comarca del Baix Llobregat, en el bell mig de la vall baixa del riu Llobregat. Neix el 1188 quan Alfons II d'Aragó i comte de Barcelona confia la construcció d'uns molins a un tal Joan dit dels molins. Una vegada construïts, i per decisió reial, els molins queden sota la responsabilitat de Bernat el ferrer. Una de les condicions que se li imposa és que ha de viure allà i tenir cura de l'edifici de nova construcció. Així se sembla la llavor d'un nou municipi que fins al segle XV va alternar la dependència reial amb etapes de dependència senyorial.

L'any 1430, el rei Alfons el Magnànim cedeix la vila a Galceran de Requesens, que la converteix en baronia i hi fa construir un palau on la família passarà llargues temporades. Cap a final del segle XV, la família Requesens emparenta amb la noblesa castellana i es distancia de la vila. A la meitat d'aquest mateix segle, la baronia ja havia cedit competències als seus habitants autoritzant l'obertura d'establiments, alhora que arrendava els molins i tots aquells serveis que fins llavors controlaven directament, com la carnisseria.

Més endavant, amb la construcció del pont de Carles III, entre el 1763 i 1767, Molins de Rei guanya importància estratègica i un cert protagonisme en ser parada obligada en el transport entre Madrid i Barcelona. Això afavorí la construcció d'hostals i l'obertura de nous comerços. La vila es converteix en un centre neu-ràlgic per als pobles de la comarca.

Com a tot Catalunya, la pagesia va ser el sector més important de l'economia local. Molins de Rei va ser un poble agrari fins ben entrat el segle XX, tot i que a final del segle XIX, la indústria, amb una certa migradesa, s'anava imposant. El desenvolupament industrial català de final del XIX també es va fer notar modestament a Molins de Rei. El 1890, amb una població de 2.935 habitants, hi havia 52 comerços i 12 indústries. La branca més important d'aquesta indústria era el tèxtil. A final de segle, la fàbrica Ferrer i Mora, present a la vila des de 1858, instal·lava la primera màquina de vapor.

La construcció del canal de la Infanta, l'any 1819, amb noves xarxes de regadiu, i la inauguració del ferrocarril l'any 1855 van suposar un pas endavant en la consolidació d'un municipi que començava a comptar amb una xarxa d'infraestructures que n'afavorien el desenvolupament. Paral·lelament, la vida associativa iniciava el seu camí i l'escola ja començava a ser notable. En aquests anys surten a la llum algunes publicacions i les societats corals comencen a fer les seves primeres actuacions. El 1851 s'organitza per primera vegada la Fira de la Candelera.

Però la població també va fer front als esdeveniments adversos del segle XIX causats per la Guerra del Francès i les guerres carlines. Aquests esdeveniments bèl·lics van provocar baixes a la població i van fer destrosses a l'estructura urbana i al Palau dels Requesens, cosa que va donar pas a la posterior parcel·lació dels terrenys d'aquest palau, propietat dels marquesos de Vilafranca y de los Vélez com a descendents de la família Requesens. La parcel·lació d'aquests terrenys va propiciar la configuració de l'actual carrer Major.

Les guerres no van ser l'únic esdeveniment que va trasbalsar l'economia local; també hi van influir les vagues a la incipient indústria i la fil·loxera, que arribava al municipi a final de segle, després de fer estralls a les vinyes franceses i del nord de Catalunya. Aquesta plaga va acabar amb la vinya del municipi i va suposar un daltabaix per a l'agricultura local. L'impuls que van rebre les hortalisses i els arbres fruiters, i l'annexió de Santa Creu d'Olorda l'any 1916 van donar una nova empenta a l'agricultura, que va arribar a altes cotes d'exportació durant els anys 30.

Entretant, el pes de la indústria i el comerç ja es deixava sentir perquè generava una economia mixta en els ingressos de moltes famílies. Part de la indústria local que creix en aquells anys procedia d'antigues professions artesanals reconvertides en industrials, tot i que les grans indústries del tèxtil eren de capital forani.

Paral·lelament al creixement econòmic, la vila no era aliena a l'embranchida de l'associacionisme que es manifestava arreu de Catalunya. La creació de noves associacions —algunes, dotades de patrimoni— ajuden a enriquir l'oferta cultural i a canalitzar les reivindicacions socials dels seus associats i algunes de les ofertes culturals de la vila.

Aquestes associacions, avui encara tenen un paper destacat en l'oferta cultural: l'any 1918 es crea la Federació Obrera, hereva del sindicat Les Tres Classes de Vapor, però és expoliada pel franquisme i retornada finalment al municipi; la Joventut Catòlica es constitueix l'any 1879 i el 1921 s'aixeca un nou local —els seus socis són majoritàriament de tendència catòlica— i el Foment Agrícola, Industrial i Comercial (ara Foment Cultural i Artístic) neix el 1920 i el 1923 inaugura un nou edifici patrocinat en part per la burgesia de procedència agrària.

A la primera meitat del segle XX, publicacions com Enllà, Festa, Camins, Germanor o Espartacus —algunes, plenes de contingut ideològic i d'altres, actuant de portaveu d'entitats— omplen el ventall cultural de la vila. La Guerra Civil provocarà un tall profund en la vida social i quotidiana de la vila que costarà de curar.

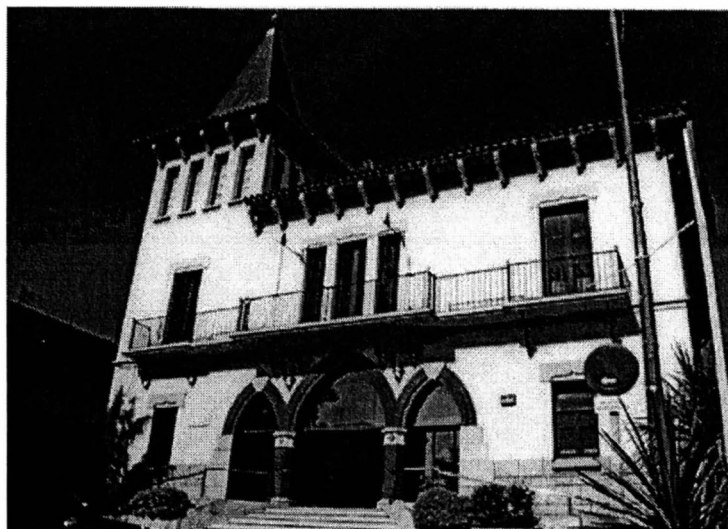
SANT VICENÇ DELS HORTS

Al nucli antic de la vila s'han trobat restes disperses d'un assentament romà que indiquen la presència d'un establiment rural, probablement una vila, de la qual només s'ha localitzat la zona d'emmagatzematge i producció, la presència d'una gran quantitat de restes ceràmiques i d'àmfores fan pensar en l'existència d'un forn de terrissa encara no localitzat.

La primera referència escrita de la vila està datada l'any 95; és un document del Cartolari de Sant Cugat on es recull la donació d'unes peces de terra al monestir. En aquesta època encara no està definit el topònim actual del municipi, en alguns documents apareix com a Garrosa o Vilagarrosa, tot i que ja existeix l'església sota l'advocació a Sant Vicenç. En documents posteriors s'anomenen els horts comtals que amb el temps conformaren el topònim.

Sant Vicenç dels Horts es va formar a l'entorn de l'església, la sagrera i depenia jurisdiccionalment de la baronia de Cervelló. Hi ha constància documentada de l'atorgament de privilegis per part del noble Guillem de Cervelló als seus vassalls l'any 1275.

El segle XIX s'inicià amb la Guerra del Francès (1808-1814), continuà amb les tres guerres carlines i va acabar amb una altra guerra: la de Cuba. D'altra banda aquest segle representarà un canvi radical en la societat, s'acaba l'antic règim i s'inicia el procés cap al sistema liberal. De la Guerra del Francès es coneguda l'actuació a Sant Boi de la Vailet, guerrillera d'origen vicentí de la qual se'n tenen poques dades.

Malgrat els llargs conflictes, el segle XIX serà cabdal per a la potenciació del món cultural, amb el naixement de diferents associacions. Apareixen les cooperatives i les mútues: Sant Isidre, Mare de Déu del Roser i també les entitats destinades a l'esbarjo com la Vicentina de l'any 1871 i el Centre Catòlic, 1880. Per part del consistori es construeix el primer edifici destinat a escola municipal el 1880 i es produeixen canvis importants a nivell urbanístic com ara el trasllat del cementiri fora del nucli, el nou es beneí l'any 1881.

Durant la primera meitat del s. XX es produeixen millores d'infraestructura. El 1912 s'inauguren els FFCC. El 1913 es fa el projecte d'eixampla i reforma del municipi. El Mercat Municipal es va inaugurar el 1928 i l'actual edifici de l'Ajuntament es va inaugurar a la Festa Major d'Estiu de 1927. En aquesta època, el nostre municipi era lloc predilecte d'estiueig per a molts barcelonins adinerats, fet que va donar pas a la creació d'una nova zona - Poble Nou- i a l'eixample del municipi, on encara avui dia es conserven interessants edificacions d'estil modernista.

BIBLIOGRAFIA

- ** Gran Enciclopèdia Catalana.
- ** Barcelonès i el seu entorn. Mapa Comarcal de Catalunya. Escala 1:50.000 Institut Cartogràfic de Catalunya (2003).
- ** Hipermapa de Catalunya: <http://www.gencat.net/ptop/actuacions/hipermapa.htm>
- ** Topoguia del GR-92.FEEC- CS. (2004)
- ** <http://www.molinsderei.net/vila/historia.asp>
- ** <http://www.svh.es/>

